

MINDSZENTI LAP

Megjelen minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . 1 korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyíl: ér garmond soronként 60 fillér.

Népházat Mindszentnek!

Dr. Cicatricis Lajos, vármegyénk minden közdolgai iránt szinte rajongásig buzgólkodó főispánja, még alispán korában, ezelőtt három esztendővel ajánlatot tett Mindszent község képviselőtestületének oly irányban, hogy ha a község a most fejlődő munkástelepen 200—400 négyszögölnyi területet díjtalanul átenged, 7000 korona államsegély kieszközlésével hajlandó ott a háziipari tanfolyam céljaira is alkalmas népházat létesíttetni, melyben a munkásviszonyok javítása céljából tervezett intézményen kívül a mindszerinti háziipari munkások a munka teljesítésére és az anyag raktározására is alkalmas helyiségekkel elláttassanak.

Annak idejében a községi képviselőtestület úgy határozott, hogy a kívánt területet átengedi ugyan, de az épület fenntartási költségeit magára nem vállalja.

A rég huzódó ügynek véglegzéséből dr. Nagy Sándor megyei alispán most arról értesítette a járási hatóság útján a községet, hogy mivel a tervezett középület közcélra szolgálna, s egyébként is a község tulajdonát képezné és annak felügyelete alatt állana, egyedül a község feladatát képezheti az, hogy a középület fenntartásáról gondoskodják, miért is csu-

pán a fenntartás elvállalása esetén helyezné kilátásba a megajánlott 7000 korona államsegély kieszközlését és az épületnek Mindszent község közönsége részére leendő fölépítését és adományozását.

Tekintettel arra, hogy a népház létesítése már lapunkban is ismertetett üdvös céljánál és előnyeinel fogva Mindszent községre nagy fontossággal bír, sőt arra a községnek a vesszőfonó háziipari ügy fejlesztése szempontjából nélkülözött helyiség- és raktárhány megszüntetése végett égető szüksége van, éppenséggel nem áll a község érdekében, hogy az épületek föntartásának jelentéktelen költségei megtagadásával az államsegélyt visszautasítsa, s illetőleg egy kiváló fontosságú kultur-szociális intézmény létesítését csirájában megakadályozza.

Bizalommal, jóleső reménnyel várjuk ez ügyben a képviselőtestület hivatott tagjainak kibuvókat nem kereső végleges, komoly döntését.

Szegevár község közönsége azonban már ma állítson a határra őrszemeket, mert nagy bizonyosság, hogy a Mindszenten sokszor halvaszületett jó ideák, csak csekélyke őrszetartás mellett is, Szegeváron föltámadni szoktak.

A magyar paraszt.

Meggyilkolták, elföldelték az ugynevezett parasztkirályt. Emlékezete azonban soká fog még élni s eszméi örökkévalók. Nem a személyét, tetteit akarjuk dicsőíteni, de azt a szellemet, amelyért harcolt és halált szenvedett.

Aki gondolkodni szeret, nem fogja tagadhatni, hogy ebben az országban a legfontosabb személy a paraszt. Nem szó ugyan világraszóló terveket, nem igazgatja az állam gépezetét, fontos találmányok nem az ő fejében születnek, áldást hozó újítások egyáltalán nem teremnek, sőt ellenkezőleg: maradi, sokszor csökönyösen ragaszkodik apáinak hagyományaihoz.

Ezekben a hagyományokban azonban nagy áldás rejlik, — nagyobb, mint a tudomány hatalmában, mert a tudomány is csak a paraszt munkája révén táplálkozhatik, aminthogy nem átvitt értelemben az emberek minden táplálkozását az anyaföld és annak megmunkálói, a természet közvetlen kihasználói szolgáltatják.

Ezért olyan fontos személy a paraszt, különösen nálunk, ahol a földmivelés ágáról oly nehezen és csak lépésről-lépésre küzdve, itt is, ott is egy-egy talpalattnyi teret meghódítva, térhetünk át más kereseti foglalkozásokhoz: az iparhoz és a kereskedelemhez. Volt idő, nem is olyan régen, amikor még nálunk is csak két kereseti forrás volt: a hivatalnokoskodás és a földmivelés; ami

A Mindszerinti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

mérsékelt kamattal mellett nyújtott váltó-, kötvény-,

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. Az igazgatóság.

TÁRCA

Ezüst menyekzőre.

Lakodalom van ma, ünnepség a házban;
Az arcok ragyognak a nagy boldogságban.
Nappfény játszik fákon, bokrokon, virágon . . .
Ilyen csuda szép nap nincs több a világon.

Édes jó szüleim ezüst lakodalma
Az, mi ily örömet hozott a házunkba.
Új gyűrű ujjukon, szép, ezüst, karika,
Huszonötéztendő hűségnek záloga.

Huszonöt esztendő! . . . Annyi ideje ma,
Hogy ők együtt mentek az Isten házába.
Akkor kezdték ifjan együtt az életet . . .
Hogy e napot érték, Isten, hála néked!

Ide értek ehhez a mai szép naphoz,
A mai örömhöz, édes boldogsághoz.
A templomba mennek — éppen úgy, mint akkor —
Telve van a szívük örömtől, bánattól.

Akkor is reménység mutatta az út,
Most is az földi el azt a hosszú multat.
Ami tarkává tett öröm és bánatot,
A mult reményein új reménység támad.

Szíveikben telve friss és új reménnyel,
Szembe néznek újból a másik étellel.
Újra kezdvén ismét a szép boldogságot,
Ami eddig csak az arany gyűrű látott.

Most meg már az ezüst akarja megérni,
Mig öt egy harmadik ismét fölcseréli. —
Másik huszonöt év, eljöhettek bátran,
Lesz, aki segítsen örömben, bánatban.

Ott ring már a bölcső . . . Benne kis unoka,
Attól nyernek erőt nagyanya, nagyapa,
Amelylyel elérik a huszonöt évet,
Benne övéikben nagyon sok örömet.

R.

EMBERI NYOMOR.

Minden életörömöm eltűnt, elszállt hirtelen egy őszi napon, amint Normandiában vadászgattam.

Esett az eső, egyedül jártam a mezőt, a szántóföldeket, hol az agyagos barázdák bokáig olvadtak sárrá a lábaim alatt. Időről-időre egy meglepett, a rög mellé huzódott fogoly szállt fel nehézkesen az esőben. A puskám durranása a nedves levegőben alig volt erősebb az ostorpattogásnál s a madár véres tollal hullott alá.

Szomorú voltam, mint a felhők, melyek könnyeket árasztottak a világra és én rám, a szomorúság szivig áztatott, fáradt lábaimat már alig bírtam emelgetni a barátságosan rá tapadó sárból. Haza felé vettem az utamat, mikor a mező közepén észre vettem az orvosunk kocsiját, amint egy keresztuton tova kocogott. A kocsit hirtelen megállott, az orvos feje megjelent, amint rám kiáltott:

— Hé, Espars ur!

egyéb kereseti módok voltak meg, azok e két foglalkozásnak csak keretét szolgálták. Könnyű kitalálni, melyik volt az uralkodó két kereseti osztály közül a produktív s melyik volt az, amely a másikkal munkájából megélt és uralkodott.

Nem a mai kor fiának, nem a haladás, a fejlődés hívének kellene lennie annak, aki becsmérelni vagy csak lekicsinyelni is tudná azt a gigászi szellemi munkát, melyet a tudomány, az államférfiúi bölcsesség, a műveltség, kiváló férfiak leleményessége és találékonysága, az ipar, a kereskedelem, a pénzügy és számos más közhasznú intézmény uttörői, különösen az utolsó évtizedekben végeztek. Az ezeregy éj tündérmeséi eltörpülnek ama csodák mellett, melyeket kifizető férfiak tudományuk segítségével a valóságos életbe, gyakorlati használatba varázsoltak át.

De teljes készséggel, sőt nagy bámulattal is elismerve ezt, szabad-e megfeledkeznünk arról, aki kérges tenyerével, verejtékes munkával kicsalja részünkre — és csak csekély töredékben a maga részére is — a jóságos természetű ama kincseket, melyek életfentartásunkhoz okvetlenül szükségesek, s melyek nélkül nyomorultnak el kellene vesznünk, minden tudományunk, élelmességünk dacára?

Az őstermelés máig is megmaradt. Finomítottuk, javítottuk, célszerűbbé tettük, de céljain változtatást nem ejthetünk, mert ezek ma is azok, mint voltak sok ezer év előtt. Ennek az őstermelésnek a katonája: a paraszt, a figyelembe nem vett, silányan fizetett, sokszor nyomorgó paraszt, aki a mai világ fenkölt szelleméből alig-alig élvez valamit, csak alig-alig élvez valamit; csak súlyosabban viseli a terheket, mint a „régijó idők“-ben, amelyeket mi, felvilágosodott emberek, korántsem találunk oly jóknak,

mint a paraszt, s kivüle talán még csak a mindennel elégedetlenek és a mult emlékeiért rajongó idealisták.

A parasztsorban levők helyzete ma sokkal rosszabb, mint volt valaha. Megszabadultak ugyan a jobbágyság béklyóitól, a szabadság napja rájuk is mosolyog, de a kenyér, mely előbb meglehetősen bőségben jutott nekik, ma bizony hiány mutatkozik. Viszont most megvan nekik a szabad költözködési jog, melyre előbb szükségük nem volt, most azonban nagyon rászorulnak, hogy menekülhessenek az éhség elől. Kivándorolnak, hogy megélhessenek.

Régen tisztában vannak már azzal, hogy e szomorú állapotot csak úgy lehet segíteni, hogy földhöz juttassák azt, aki annak mivéléséből él. Földet kell adni a parasztnak, hogy némi jólétre vergőd-hessék. Nem a paraszt speciális érdeke ez, hanem az egész lakosságé, mely csak akkor fog türhetőbb viszonyok közé jutni, ha legfontosabb osztálya, az, amely a többi osztályról is gondoskodik, súlyos helyzetéből itt az országban, s nem túl a tengeren, szabadul.

Ujdonságok.

— **Vasuti menetrendünk.** Régen óhajlja már községünk lakossága a vasut menetrend megváltozását. Igénye nem is tálahajtott. Csak azt kíváná, hogy ha ügyei, bajai behívják Szentesre, hát ne kelljen estig a város utcáit róni, hanem déltájban hazatérhessen falujába. Ehez pedig nem kellene más, minthogy a délelőtti ugynevezett uri vonat ne 8 óra után induljon Szentesről Mindszent felé, hanem délben 12—1 óra körül, mint amely időre a dolgát rendszerint mindegyikünk el szokta végezni. Azaz: a vonat ne Vásárhelyen várjon délelőtti 10 órától délutáni 4 óráig, hanem osztaná meg

e várakozási időt s felét töltsé Szentesen, felét Vásárhelyen. Ily értelemben kérték a menetrend változtatását községünk előljárósága s a vasuti bizottság kiküldött tagjai. Egyébként a többi vonattal teljesen meg vannak elégedve. Kívánságunk még csak az, hogy a tervezett déli vonat oly időben érne Vásárhelyre, hogy — ha már elszalasztjuk a déli vonatot Szeged felé, — elérhetnénk a 2 órás motoros vonatot.

Miután Vásárhely és Szentes városok olyan menetrendet állapítottak, amely a mindszentiek érdekeire sérelmes, a legutóbbi bizottsági ülésen abban történt megállapodás, hogy tanácskoznak Vásárhely, Szegvár, Mindszent képviselői külön s méltányosan egymás érdekeit, igyekezzenek megállapodni egyetlen menetrendben.

Hódmezővásárhely városa ugylátszik elzárkózik községünk óhajának kielégítésétől, mert 20-án külön tartott ismét értekezletet s régi álláspontjára helyezkedett. Mindszentet is arra kérte, hogy fogadja el az ő javaslatát. A vásárhelyiek javaslata szerint elveszítene községünk az esti 9 órás vonatot, amely rendszerint munkás népünket a távolból hazaszállítja s amely hiányában kénytelenek lennének az éjszakát Vásárhelyen tölteni s a reggeli vonattal hazautazni. Ehhez mi mindszentiek nem járulhatunk soha.

A vásárhelyiek javaslata szerint az esti 7 órás vonat Vásárhelyen szállna s hajnali fél ötkor menne vissza Szentesre s érne oda 6 órára.

Mi mindszentiek e vonatot nem használhatjuk. Nem is segít rajtunk semmit. Előbb azért kellett kocsin járni Szentesre, mivel késő este lehetett haza jutni ismét. Ezután azért járnánk kocsin, mivel 6 órakor Szentesen nem tudunk semmit kezdeni. Aki közüllünk Szentesre a viacra iparkodik, az kocsin ment eddig is, kocsin megy ezután is, mivel a libát, csirkét vasuton gem viheti magával senki.

Akik vásárhelyi kupecok a hajnali vonattal mennek át a szentesi piacra hetenként kétszer azok a reggeli vonat hiányában, épen úgy át

Oda siettem s eme szavakkal fogadott: Féln a betegetől?

— Nem én.

— Kész volna segédkezet nyújtani nekem egy diftériás beteg ápolásában? Egyedül vagyok és fogni kellene őt, míg eltávolítom a torkából a fertőző hártját.

Megyek önnel, mondtam és beültem a kocsiba.

— A torokgyulladás, az iszonyu torokgyulladás, ez a folyogatató járvány, befészkelte magát a szegény Martineték tanyájára, kezdte az orvos. Az apa és a fiu elhalt a hét elején és most az anya meg a leánya fogja követni őket.

— Egyik szomszédasszonyuk, aki körülöt-tük volt, rosszul kezdte magát érezni s megszökött mellőlük s még az ajtót is nyitva hagyta maga után. A két nyomorult ott fetrengett a vackán a nélkül, hogy inni kapott volna, egyes egyedül, hörögve, fuldokolva hosszú huszon-negy órán át.

Amint a tanyára értünk, az orvos kitisztította az anya torkát, inni adott neki; de a leánya a fájdalom által mepörjítve, a szalmazsákba dugta, rejtette a fejét és nem akarta hagyni, hogy hozzá nyuljanak.

Az orvos megszokta az ilyen nyomort és szomorú, önmegadó hangon ismételtette: Nem tölthetek egész napokat a betegek mellett. Terítették! ezeknek láttára elszorul az ember szive. Ha elgondolom, hogy huszonnégy óráig még inni sem kaptak! A szél a nyitott ajtón át egész az ágyukig befújta az esőt.

Betegség, nedvesség, láz és penész büze töltötte be a szobát. Didergető hideg uralkodott a tűz és élet nélkül levő szürke baljóslatu házbán. A fali óra állott; az eső beesett a bő ké-ményen a tűzhelyre, melyen a bemenekült tyukok szétkaparták a hamut.

Az anya egy nagy faszekrényfélében feküdt, a parasztok ismeretes ágyában, ócska, rongyos takaró alatt és nyugodtnak látszott. Kissé felénk fordította a fejét.

— Van gyertyájok? kérdezte tőle az orvos.

— Ott van a polcon, mondta az asszony elhaló hangon

Az orvos meggyújtotta s a szoba háttérébe, kis lány fekvő helyéhez mentünk.

A gyermek nehezen lihegett, a két arca beesett, a szemei fénylettek, a haja ijeszítően össze volt kuszálódva. Amint közeledni látott bennünket, arca fordult és a szalmazsákba temette újra magát.

Megfogtam a két vállát és az orvos kényszerítette, hogy mutassa a torkát, kitépett belőle egy nagy fehéres bőrt, mely egész száraz volt.

A lányka legott könnyebben lélegzett és ivott egy keveset. Az anya könyökre emelkedett, úgy nézett bennünket.

— Megvan? hebegte.

— Igen, megvan! mondta az orvos.

— És most már megint magunkra maradunk?

Félelem, iszonyu félelem reszkettette a hangját; az elszigeteltség, az elhagyatottság, a sötétség és a halál félelme, melyet olyan közelinek érzett.

— Nem, jó asszony, biztattam őt. Én itt maradok, míg az orvos ur ápolót nem küld a faluból. Majd az orvoshoz fordultam:

— Küldje ki hozzájok Mauduit anyót. Én fizetem őt.

— Helyes. Tüstént kiküldöm.

Kezet szoritott velem s távozott; hallottam a kocsiját, amint tova haladt a sáros uton.

Egyedül maradtam e két haldoklóval.

A vadászkutyám a tűzhelyre kuporodott s eszembe jutott, hogy egy kis tűz mindnyájunknak jót tenne. Kimentem hát fát, szalmát keresni és csakhamar élénk láng világította meg a helyiséget egész a lányka ágyáig, ki újra hangosan lihegni kezdett.

És én leültem s a tűzhely felé nyújtottam a lábaimat.

Az eső verte az ablaktáblákat; a szél rázta a háztetőt; hallottam a két beteg kurta, nehéz, sipoló lélegzését, meg a kutyám szuszogását,

mely kellemes érzéssel nyújtzkodott el a tűz előtt.

Élet, élet! Ugyan micsoda élet volt ez? Ez a két nyomorult, ki egész életében szalmán hált, fekete kenyeret evett, dolgozott, mint a barom, szenvedte a föld minden nyomorát, most halálán van! Mit csináltak? Az apa meghalt, a fiu meghalt. Jó embereknek tartották őket, szerették, becsülték, mint egyszerű becsületes lelkeket.

Néztem a cipőim gőzölgését, a kutyám alvását és ismeretlen öröm szállt meg, mély és szegyenletes, amint a saját sorsomat ezekével a gályarabokéval összehasonlítottam!

A kislány újra hörögni kezdett és ez a rekedt lélegzés hirtelen elviselhetetlen lett rám nézve, a szívembe harapott, a bensőmet márcangolta.

— Akarsz inni? kérdeztem a gyermektől.

Igenlőn mozdította meg a fejét és egy kis vizet töltöttem a szájába.

Az anya nyugodtabb maradt és most megfordult, hogy lássa a gyermekét. És ime, hirtelen félelem fogott el, vad félelem siklott végig a bőrömön, mintha valami láthatatlan szörnyeteg érintette volna. Hol voltam? Nem tudtam többé. Álmodtam talán? Micsoda lidércnyomás tört le?

Hát valóban történhetnek ilyen dolgok? hogy így halhat meg az ember? És kutattam szememmel a szoba sötét sarkait, mintha azt vártam volna, hogy valami undok megnevezhetlen, alakot látok meghúzódva valahol.

A tűz kialudt. Fát dobiam rá és melegitem a hátamat, annyira fázott egész testem.

Hirtelen lódobogást hallottam és kocsizörgést; az ápolónő lépett be nyugodtan, elégtlenül, hogy foglalkozást talált, cseppet sem döbbsentette meg ez a nyomor.

Egy kis pénzt adtam neki és menekültem a kutyámmal; menekültem, mint valami gonosztevő, futva az esőben és még mindig hallani vélve a két torok sipolását. Futottam a meleg házam felé hol a cselédek jó vacsorával vártak rám.

mennek az esti vonattal Szentesre, mint mentek eddig. Sőt ha meg lesz is a reggeli vonat, legtöbbször, különösen nyári időben egyedül az esti vonattal fognak Szentesre járni. Alapjában tehát nincs miért erőltetni a reggeli vonatokat, amelyek a mindszentieknek csak kárt fognak okozni.

Tegnap ülésezett és tárgyalt ez ügyben a vasutügyi bizottság Szentesen. Fenti érvekkel támogatták igazukat községünk kiküldöttei.

Erősen reméljük, hogy népes községünket, amely akkora áldozattal járult a vasut létesítéséhez s amely ugyszólván legtöbb utast szolgáltat a vasutnak, nem fogják a többi érdekeltek háttérbe szorítani. Az érdekeltég vezetősége csak oly menetrend változást pártolhat, amely nem károsítja ily kézzel foghatólag Mindszent közönségét.

— **Német gazdák a Pallavicini-uradalomban.** Németország 40 előkelő gazdája tanulmányutat tesz Magyarországon. Meglátogatták az állami gazdaságokat Kisbéren, Mezőhegyesen, gróf Zselénszky ötvenesi és gróf Csekonics zombolyai uradalmát. Tegnap érkeztek meg a szomszédos Pallavicini-uradalomba. Reggel indultak Szegedről s 8 órakor Novák József jószágkormányzónál reggeliztek. Onnét uradalmi fogatokon vonultak ki az uradalmi tisztek vezetése mellett a terjedelmes uradalomba. Homokon megtekintették a mintaszerű tehenészetet, Percsórán a kitűnő boráról híres gyönyörű szőlőt, Levelényen a magyar bikákat, mongolica sertés tenyésztést és a páratlan műretet; Pusztaszeren a lipicai lovakat, gulya jószágot és ménest. Délután 2 órakor ért a társaság programmszerűleg a pusztaszeri kastélyhoz, hol Pallavicini örgróf vendégei voltak. A gazdagon terített asztalnál felköszöntőt mondtak a német gazdák a magyar mezőgazdaság előhaladására, az uradalom mintaszerű vezetésére. A felköszöntőkre Novák József uradalmi és Szücs Mihály gazd. akad. igazgatók válaszoltak, hangoztatván, hogy a magyarok avval hálálták meg a németeknél szerzett tapasztalatokat, hogy azokból magyar különlegességeket fejlesztettek s ahol lehetett, tanítómestereiket tulszárnyalták. Az uradalmiak lelkes éljenzése között délután 5 órakor ült kocsira a német gazdák társasága, hogy még délután megtekintessék a szegedi tanyai mintagazdaságokat.

— **Kontár iparosok.** A helybeli ipartestület előjárósága május havi ülésében tárgyalta az egyesek által jogosulatlanul, kontár módra üzött ipari munkálatok korlátozásának valósággal égető kérdését, s jegyzőkönyvi határozatának közlésével megkereste a főszolgabírói hivatalt, hogy ez irányban az iparhatósági megbizottakat kötelességeik teljesítésére utasítsa. Helyes dolog ez. Föltesszük azonban mégis a kérdést, hogy az ipartestület, melynek tagjai az iparhatósági megbizottak is, miért nem emel közvetlenül maga panaszt illetékes helyen, s egyes tagjainak köteleesség-mulasztással való meggyanusítása útján miért akarja velük tűzből kikapartatni — a forró gesztenyét?

— **Pünkösdi vigasságok.** A mindszenti iparos ifjuság pünkösdi másnapján a Zánthó Kálmán-féle vendéglőben jótékonycélu zártkörű táncvigalmat rendez, melyre nagyban folynak az előkészületek — Ugyanezen napon lesz a mindszenti 48-as kör vigassága is, mely a Gyovay-féle vendéglőben lesz megtartva. Itt említjük meg, hogy a 48-as kör eredetileg pünkösdi vasárnapjára tervezte táncvigalmát — a meghívók is ezen napra lettek kiállítva, — de később ezen dátumot megváltoztatták s így a vigasság pünkösdi másnapján lesz, vagyis mind a kettő egy napon.

— **Kétszáz korona egy szerelmes levélért.** Farkas Béla kisteleki tanító levelet írt Váczi Istvánné kisteleki tanítónőnek, melyben szerelmes szavak kíséretében arra kérte a tanítónőt, — aki egyébként férjes, köztisztviselőben álló asszony, hogy adjon neki még egyszer találkát, had élvezhesse gyönyörű fehér testét. A tanítónő nemhogy csak még egyszer nem adott neki találkát, hanem az első találkára sem emlékeztet, becsületsértésért és rágalmozásért feljelentette Farkas Béla tanítót, akit ezen kis levelezésért a bíróság 200 korona bírsággal sújtott.

— **Legyünk óvatosak a tejjel.** Felületes ellenőrzés folytán be lett hurcolva községünkbe a ragadós száj és körömfájás betegség. A hatóság mindent megtesz, hogy a ragály tovaerjedését megakályozza. A fertőzött udvarokat zár alá vette s a beteg állatok állandó orvosi gyógykezelés alatt állanak. Azonban ezt az utálatos betegséget az ember is megkaphatja, legkönnyebben pedig a tehéntej élvezete által. A fertőzött tehén teje ugyanis, millió számra tartalmazza a ragadós száj- és körömfájás mikrobáit. Különösen a nyerstej élvezete veszedelmes. Forralja fel tehát mindenki a táplálkozásra szánt tejet, mert a felforralás előli a fertőző anyagokat. A tejfogyasztó közönség helyesen teszi, ha tekintettel a ragályos betegségre minden tejet gyanusnak tekint és felforralja. A nyers tejfel tartalmazza a legtöbb bacillust.

— **Spekuláció a száj- és körömfájásra.** A szarvasmarhák közt fellépett száj- és körömfájást egyes élelmes, utazó jószágkereskedők üzleti spekulációkra használják föl, hogy olcsón jussanak a szarvasmarhához. A szegedi tanyák közt már járnak ezek a spekulánsok,

akik valószínűleg határunkat is föl fogják keresni. Azzal ijesztgetik a gazdákat, hogy ugyanis elpsztul a jószáguk, tehát jobb, ha eladják. Eddig több gazdára sikerült így ráijeszteniök, akik potom áron adtak tul a jószágukon. A dolog pedig úgy áll, hogy a ragadós száj- és körömfájásban nagyon ritkán hullik el a marha. Ha pedig a megbetegedett jószágot rögtön állatorvosi kezelés alá veszik, akkor éppen nem veszedelmes ez a betegség és 8—10 nap alatt felgyógyul a jószág. Óva intjük tehát különösen tanyai gazdáinkat ezektől a spekulánsoktól, mert semmi ok nincs rá, hogy a száj- és körömfájás miatt, amugy is kicsi állat állományukat elkótyavetyéljék.

— **Vizsgák sorrendje.** A mindszenti áll. elemi iskolai gondnokság az évrzáró vizsgálatokat az alábbi idő és sorrendben állapította meg:

I. A külterületen. Május hó 29-én Ludas tanyán és VI. tanyán; 30-án Elege és Koszoruhalom; 31-én Hegyeshalom és Téglás tanyán.

II. A belterületi gazd. ism. iskolában. Junius hó 1-én a gazd. népiskola fiu-osztályában.

III. A belterületi mindennapi iskolában. Junius hó 6-án az I. a), I. b), II. a) II. b) leányosztályokban; 7-én a III. a) III. b), IV. és V--VI. leányosztályokban. Junius 8-án az I. a), I. b), II. a), II. b) fiuiskolákban; jun. 9-én a III. a), III. b), IV. a), IV. b) és V--VI. fiuosztályokban.

Junius 10-én a magántanulók vizsgája lesz. Junius 8-án d. u. 2 órakor az izr. vallásu tanulók hittanvizsgája, 11-én pedig „Te Deum“-mal a tanév tünnepeles bezárása. A hittan vizsgán kívül, az összes vizsgálatok délelőtt 8 órakor veszik kezdetüket, ugy a bel- mint a külterületi iskolákban. Külterületen a mindennapi tanulók vizsgája után, az ismétlők vizsgáznak.

— **Drága fogoly.** Szobotka István pusztaszeri nagybérli szenvedélyes vadász s nagyon megörült, mikor ezeltől két évvel egy juniusi napon egyik alkalmazottja azzal a hirrel kereste föl, hogy jöjjön hamar, mert a bekerített szőlőskertbe foglyok szálltak. Szobotka felkapta a fegyvert és Janata Antal öreg kertész utmutatása mellett a foglyok közelébe huzódott, amelyeket felkergetvén, utánuk lött. Egy fogoly le is esett, de ugyanekkor ordítás hallatszott. A kilőtt sörétek megszebztek Janatát is, kinek testébe 24 sörét furódott. Hetekig feküdt. Gondatlanságból okozott testisértés miatt

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy megelégedést aratnak

benzin és nyersolaj
motoros cséplőkészletek!

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész, sem hatósági engedély.

Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is, egész a 20 lóerőig

Motorainkkal a községben a házak között az udvarban szabad csépleni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, aki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelezőlapon képes árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben tájékozva lesz.

Bérmentes szállítás az ország minden állomására.

Legujabban megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

Levélcim:

KELLNER ANTAL ÉS FIA, BUDAPEST,

Váci-ut 4.

A többszörösen kitüntetésben részesült szenziációs csodaháziszer, a Dr. BOROVSKY-féle

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez a háziszer hatásában és erőalkotásában fölülmulthatatlan fagyasi és gümökörös izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,

továbbá minden meghülés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, csuz, ischiás, izületi lob és zsáában szenvedők, végül égési sebek fájdalomainak megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszer. **Kapható 1.20, 2. — és 2.50 K üvegekben.** Kapható városunkban: **Büchler Gábor kereskedésében,** Szentesen: Nyíri Bertalan, Sámuel Béla, Traytler N. és Vecsery Miklós gyógyszerészeknél; Csongrádon: Farkas Lajos gyógyszerárában. — Készíti: **BOROVSKY R. dr. orvos és BOROVSKY K. Budapest, II., Fő-ut 77.** 10—10

összesen 100 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság s ezenkívül százakra megy, amit Szoboktól kártérítés címén az öreg kertész követel.

— **Népnevelés és italmérés.** Közismert dolog, hogy népünk — különösen egyes vidékeken — a műveltség terén még nagyon hátra van maradva. Ennek sajnos magyarázatául szolgálhat, ha egybevetjük az iskolák számát a korcsmák számával. Hazánkban 252 lélekre esik egy italmérés, míg 1008 lélekre csak egy iskola. Az 1908. évi statisztikai adatok szerint az elemi iskolák száma 26.547 volt, ezzel szemben ugyanazon évben 66.220 helyen mérték a sokszor erkölcsi és anyagi romlást okozó pálinkát, tehát aránylag több, mint négyszer akkora volt az italmérések száma. Pedig ezen számban még igen sok zug korcsma nincs felvéve, amelyekben engedély nélkül mérik az italt. Mindenesetre elszomorító ez a statisztika.

Horváth Antal könyv- és műnyomdája

Két szoba berendezés
butorok, használati cikkek
ruhaneműek
csizmák, cipők, kocsik
nyerges stb.
a pusztaszeri majorban
eladatnak.

Egy kerékpár

teljesen új belső és külső gumikkal, igen erős szerkezetű, kitűnő karban van, teljes felszereléssel, olcsón eladó. Érdeklődők forduljanak MAGYAR JOZSEF kereskedőhöz, Szegvár, II. tized.

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor- és csemegefajban még negyvenezer drb.

Csabagyöngye!

— oltvány és nemes simavesszők. —

Európában a legkorábban érő fajszőlő, drágán fizetett piaci újdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugasnak is kitűnő faj.

PIROS DELAWARE

Negyven hektóliter terem holdanként, melyért irásban jótállok. Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasítás mellékeltek minden küldeményhez. Május végén is ültethető. — Bővebb leírást, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) posta, távírda és telefon állomás.

Üzleti értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Mindszinten megtelepedvén, **új szobafestő és mázoló-üzletet nyitottam** és műhelyemet a mai kornak megfelelő legizlésebb és legdivatosabb mintákkal rendeztem be.

Elvállalok a szakmámba vágó mindenféle munkákat, u. m.: **szobafestést a legmodernebb kivitelben, továbbá ajtó-, ablak-, padló- és butor-festéseket, valamint cimfestést és aranyozást a legolcsóbban készítek.**

Magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

Csendes János

szobafestő- és mázoló-mester.

6-6

Lakásom:

Szímcsák Sándor téglagyáros urnál.

Üzleti értesítés!

Tisztelettel hozom Mindszent község és környéke mélyentisztelt közönsége szives tudomására, hogy **házikenyer-sütődémet tetemesen megnagyobbitva a vásártéri gőzmalomban felépített új helyiségbe áttettem és állandó üzemben tartom.**

A sütődémben előállított kenyeret cégnyomásos papir címkével megjelölve bocsátom forgalomba; és pedig a barna kenyeret kék pecséttel, a fehér kenyeret pedig fehér címkével.

Sütődémet akkép rendeztem be, hogy az ember legfőbb tápláléka: a kenyér a legizlésebben, a legtisztább kezeléssel legyen előállítható. **Főszlyt a kezelés és a munkahelyiségek ragyogó tisztaságára fektettem.**

Kenyersütődém működését a nagy közönség és a nagy nyilvánosság állandó ellenőrzése alá helyezem és azt akár éjjel, akár nappal minden rendű és rangú polgár bármikor megtekintheti.

Fehér vagy barna friss kenyerem kilója 26 fillér!

egészben vagy kilónként kimérve és minden nap, már a kora reggeli órákban a következő elárúsító helyeken kapható: **Bárdos Flóriánné, Biró Gábor, Farkas István, Diamant és Klein Izidor uraknál, valamint a gőzmalomban.**

Amidőn tudatom, hogy gőzmalom — legtökéletesebb berendezése folytán — elsőrendű lisztet termel és nálam mindenféle liszt, korpá és dara olcsó napi áron kapható, — kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Vásártéri gőzmalom kenyérsütődéje.

Új gabona-üzlet!

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. tudatja úgy a helybeli, mint a közvidéki nagyérdemű közönséggel, hogy üzletkörében állandósította a **gabona-bevásárlást.**

Vásárol mindennemű gabonát a legmagasabb napi árakon!

Elfogad gabonát **beraktározásra** későbbi leszámolásra s rá megfelelő készpénz-előleget ad.

Előleget ad remélt termésre a legmérsékeltebb kamatláb mellett.

Főtörekvése, hogy úgy a helybeli, mint vidéki közönséget a legelőzékenyebben kiszolgálja és bizalmát kiérdemelje.

Fölvilágosítással készséggel szolgál a takarékpénztár vezetősége és a bevásárlással megbízott **Novák Ferenc** ügyvezető.

Magtár és iroda (a régi Grüner-féle) Kertész Mór úr házában van elhelyezve.

Mindszent, 1911. március 1.

A Mindszenti Takarékpénztár r.-t.
igazgatósága.